

Aftenposten 30. september 1994

Trygghet i fellesskap med andre, eller Norge som utenforlandet.
av statsminister Gro Harlem Brundtland.

Regjeringens og de folkevalgtes oppgave er å ivareta vårt lands interesser på best mulig måte, verne om vår sikkerhet, styrke grunnlaget for økonomi, sysselsetting, og en bærekraftig utvikling. I solidaritet også med kommende generasjoner plikter vi å fremme en politikk som vi mener best trykker hele Norges fremtid.

I EU-debatten søker nei-siden å spre frykt, feilinformasjon og et bilde av den verden vi lever i som ikke henger sammen. Det er nei-sidens mening at Norge er tjent med å ha minst å si av alle land i vest-europa. Samarbeid med de land som står oss nærmest er blitt et skjellsord i nei-sidens munn.

Vi får ikke svar på hva et nei vil koste i tapt levestandard og livskvalitet ved å stå utenfor. Vi får ikke svar på hvordan vi skal løse de store utfordringer vi og andre land i Europa nå møter om økonomi, miljø og sikkerhet.

Men regjeringen kan ikke som nei-siden la være å svare på spørsmål om EU og fremtiden for Norge, som medlem, eller utenfor. Partiene på Stortinget har over 400 skriftlige spørsmål til regjeringen forut for den EU-debatten vi hadde de to siste dager.

I svarene på spørsmålene, og i debatten ellers har vi redegjort for hvorfor vi mener det er sterke utenriks- og sikkerhetspolitiske grunner for å si ja til EU. Vi har pekt på hvorfor norsk økonomi og den enkeltes velferd og økonomiske sikkerhet vil bli bedre hvis Norge blir medlem. Og vi har pekt på fordelene for miljøvern, faglige rettigheter og et fortsatt nært nordisk samarbeid dersom vi blir med.

Arbeiderpartiet anbefaler et ja fordi vi trenger mer samarbeid og politisk styring med de krefter som påvirker vår hverdag. Vår råderett er ikke god nok idag. Alle de land som står oss nærmest har satt seg fore å gjenvinne mest mulig råderett gjennom å bli medlem i EU. Nei-sidens alternativ er mindre innflytelse og mindre muligheter.

Vi har krefter og evner til å greie mye her i landet innenfor våre egne grenser. Gjennom årene har vi bygget ut demokratiet slik at beslutninger blir tatt nærmest der vi jobber og bor. Kommunene tar seg av barnehager, skoler og sykehjem. Fylkene har ansvar for sykehus, veier og skole. Og Stortinget vedtar lover, skatter og avgifter som gjelder i hele landet.

Ja, vi kan greie mye her i landet. Men folkestyret i Norge rekker ikke lenger enn til grensestolpen mot Sverige. Alle land i Europa er avhengige av hverandre. Vi kan ikke vedta i Norge at miljøet i Europa skal bli bedre, eller at Europa skal samarbeide nærmere på tvers av

gamle grenser. Vi kan ikke vedta i Stortinget at landene skal føre en politikk for full sysselsetting og lave renter. Og hvis det går galt i landene rundt oss, så går det galt hos oss også.

I nyere tid har Norge vært fast forankret i det vestlige samarbeidet. Vi har stått sammen med våre venner og allierte i krig som i fred. Nå søker våre venner nye former for samarbeid. Skal vi da stå stille? Det er dramatisk å velge det motsatte av alle andre land i Europa. Det er en like sentral avgjørelse som da Norge valgte å bli med i NATO i 1949. Også da var det motstand mot avgjørelsen, særlig fra kommunistenes side. Idag er det de som har vært mest imot norsk utenrikspolitikk som er mest imot EU. Er det trygt å følge deres råd?

Tror folk på nei-sidens bilde av Europa som en blokk som motarbeider andre regioner i verden? Det er jo nettopp Europa som har stått last og brast om demokratiet mot diktaturer og undertrykkelse.

Vi kan ha tro på egne krefter og på EU som en arena for politiske engasjement, liksom stortinget er det i Norge og kommunestyrene er det rundt om i landet. Vi trenger alle disse arenaene, for vi vil ikke overlate fremtiden til andre. Hvor skal vi hevde våre syn- fremme våre verdier, forme fremtiden sammen med andre, hvis ikke der hvor våre nærmeste naboland og venner møtes?

Er vi ikke med, da får vi ikke noe å si. Hadde alt i Europa og EU vært rosenrødt - og hadde vi visst at andre tok vel vare på våre interesser - da hadde ikke medlemskap vært bryet verdt. Men slik er det jo ikke. Vi ser mye ute i Europa vi kunne ønske forandret. Mye av den politikk konservative EU-regjeringer fører faller ikke i Arbeiderpartiets smak. Vi har ambisjoner om større framdrift på områder som miljø, sosiale og faglige rettigheter og felles innsats for den tredje verden. Vi vil ha større fokus på samarbeidet med Russland i Nord og vi vil ha regler som fremmer bruken av renere energi i hele Europa.

Men alt dette taler jo for medlemskap - for medbestemmelse - for et navneskilt rundt Europas bord med Norges navn. Kan vi virkelig komme lenger utenfor? Kan vi få flere til å høre på oss da?

Vi vil en sterk velferdstat som en sunn økonomi skal betale. Velferden skal vi bestemme selv. Men vi må kunne betale for den. Og vi kan ikke bestemme verdensøkonomien selv, eller at landene i Europa skal samarbeide om sysselsetting, miljø og ordnete sosiale forhold. Men landene i EU kan bestemme det sammen. Vår velferd er tryggest når norsk næringsliv kan se fremtiden tryggere imøte. Er det innenfor sammen med de andre eller alene utenfor vi greier dette best?

EØS blir heller ikke hva det var når Østerrike, Finland og Sverige går fra den ene siden av bordet til den andre. Det endrer hele balansen i EØS hvis den ene siden bare består av Norge, Island og kanskje Liechtenstein. En av forskjellene på EU og EØS er at i EØS kan Norge si

nei til nye regler i det indre marked. Det er bare det at hvis vi gjør bruk av denne formelle rett, så faller vi gradvis ut av det indre markd. Dermed kan et nei 28. november stille Norge i en langt dårligere posisjon enn vi er idag. Norge fortjener ikke å bli et utenforland i Europa.